

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206379
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119206379.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci žalobkyne: X. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. A. XX, XXX XX Q., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: TELERVIS PLUS a.s., so sídlom Staré Grunty 7, 841 04 Bratislava, IČO: 35 717 769, právne zastúpeného JUDr. Alanom Strelákom, advokátom, so sídlom Na vřšku 12, 811 01 Bratislava, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalobkyne voči rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20Csp/84/2019 - 35 zo dňa 18.10.2019 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Zrušuje rozsudok vo výroku II., III. a IV. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou dňa 29.3.2019 domáhal, aby súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o poskytovaní domáceho servisu je neprijateľná a zároveň sa domáhal primeraného finančného zadostučinenia vo výške 266,18 eura. Svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným bola uzavretá dňa 12.12.2012 zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol bezúčelový úver vo výške 650,- eur. Popri zmluve o spotrebiteľskom úvere žalovaný predložil na podpis aj zmluvu o poskytovaní domáceho servisu, podľa ktorej mala žalobkyňa žalovanému zaplatiť odmenu vo výške 266,18 eura. Žalovanému za domáci servis žalobkyňa zaplatila celú ním požadovanú odmenu a podľa žalobkyne zmluva o poskytovaní domáceho servisu obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v bode 2.2.

2. Okresný súd Prešov, ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“), rozhodol, cit.: „I. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytovaní domáceho servisu k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX zo dňa 12.12.2012 v bode 2.2. v znení: „Klient sa zaväzuje využívať domáci servis a zaplatí poskytovateľovi odmenu v celkovej výške 266,18 eura a to v pravidelných trojmesačných splátkach vo výške 88,73 eura“ je neprijateľná.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňi trovy konania v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v rozsahu 100%.

IV. Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy konania v časti primeraného finančného zadostučinenia v rozsahu 100%.“

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 5, § 54 ods. 1, 2, §3 ods. 1, § 567 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 298 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku,

§ 3 ods. 3, 5, § 5 ods. 1, § 7 ods. 1, § 7 ods. 4, § 8 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, § 100 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka.

4. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že pokiaľ ide zmluvnú podmienku, uvedenú v zmluve o poskytovaní domáceho servisu, k zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 12.12.2012, v bode 2.2, tak zmluva o poskytovaní domáceho servisu sice formálne predstavuje samostatnú zmluvu, ale z pohľadu posúdenia neprijateľnej zmluvnej podmienky a vylúčenia súdnej kontroly je potrebné prijať logický záver o tom, že aj v tomto prípade súdna kontrola nemôže byť vylúčená. Ide o akcesorickú zmluvu nadväzujúcu na úverovú zmluvu, keďže jej obsahom bolo v podstate preberanie a zaúčtovanie splátok. Spätosť predmetnej zmluvy je daná tým, že v prípade neuzavretia zmluvy o úvere by bolo bezpredmetné uzatvárať zmluvy o poskytnutí domáceho servisu, keďže bez poskytnutia úveru by ani neexistovala povinnosť žalobkyne plniť dlh zo zmluvy o úvere v splátkach. Odmena za predmetnú službu bola stanovená pevnou sumou vo výške 266,18 eura, čo predstavuje 107,76% odplaty, ktorú mala žalobkyňa uhradiť zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmysle bodu 2.1. zmluvy mali byť služby poskytované v mieste trvalého bydliska dlžníka, prípadne v mieste určenom dohodou zmluvných strán. Podľa vyššie citovaného ustanovenia § 567 ods. 1 OZ, dlh sa plní na mieste určenom dohodou účastníkov. Ak nie je miesto plnenia takto určené, je ním bydlisko alebo sídlo dlžníka. Zo zákona teda vyplýva, že dlh sa platí, ak sa nedohodnú inak, v mieste bydliska dlžníka (spotrebiteľa). Súdny dvor v bode 68 rozsudku C-415/11 uviedol: „Ako uviedla generálna advokátka v bode 71 svojich návrhov, pri otázke, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle. Na základe takejto porovnávacej analýzy môže vnútroštátny súd posúdiť, či a prípadne do akej miery je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Okrem toho sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok. Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností dôjde k takejto nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery“, treba konštatovať vzhľadom na šestnásté odôvodnenie a ako v podstate uviedla aj generálna advokátka v bode 74 svojich návrhov, že, vnútroštátny súd má na tento účel preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní.“ Žalobkyňa mala platiť odmenu za službu, ktorou žalovaný vyberá splátky v jej mieste bydliska (alebo inom mieste podľa dohody), vo výške 107,76% odplaty za spotrebiteľský úver, pričom z ustanovenia § 567 ods. 1 OZ jej takéto právo vyplýva bezplatne. Je teda nepochybné, že žalobkyňa by nesúhlasila s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní, pokiaľ by mala vedomosť o tom, že táto služba by mala byť zadarmo a navyše za stavu, že túto zmluvu musela uzatvoriť k zmluve o spotrebiteľskom úvere (žalovaný nepoprel tvrdenia žalobkyne o tom, že uzavretie zmluvy o domácom servise bolo podmienkou uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a teda takouto zmluvnou podmienkou dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Dojednanie odplaty zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Je potrebné taktiež uviesť, že žalovaný takýmto spôsobom obchádza výpočet RPMN, pretože odmena za túto službu sa nezahŕňa do RPMN a týmto je vlastne spotrebiteľ klamaný na výške RPMN., Podľa názoru súdu odmena za túto službu mala byť v zmysle § 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch zahrnutá do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, a teda aj do ročnej percentuálnej miery nákladov. Súd je preto toho názoru, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytovaní domáceho servisu, k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, z 12.12.2012, v bode 2.2., v znení: „Klient sa zaväzuje využívať domáci servis a zaplatiť poskytovateľovi odmenu v celkovej výške 266,18 eura a to v pravidelných 3 mesačných splátkach vo výške 88,73 eur“, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto je neprijateľná. Žalobkyňa si v konaní uplatnila aj nárok na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Zz. o ochrane spotrebiteľa. Súd žalobu v tejto časti zamietol ako predčasne podanú. K tomu súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 14.3.2018, sp. zn. 4Co/229/2017, ktorý uviedol: „Pod uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba rozumieť konkrétne žalovateľné právo, teda nárok, ktorý vyplýva z porušenia práv na ochranu spotrebiteľov, resp. z porušenia povinností určených na ochranu spotrebiteľov dodávateľmi. Právo na primerané zadostučinenie vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je zákon - § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. - ak sú ale splnené podmienky stanovené zákonom a týmito podmienkami sú, že po 1) spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní na súde porušenie práv a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi a po 2) že je úspešný, pričom

o úspechu sa dá uvažovať iba vtedy, ak je o tom právoplatne rozhodnuté. Kým tieto podmienky nie sú splnené, žiadne právo, žalovateľný nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je. Podľa názoru odvolacieho súdu z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že nárok na finančné zadosťučinenie môže prípadne žalobcovi voči žalovanému vzniknúť až po právoplatnom rozhodnutí súdu o porušení práv alebo povinností žalovaného voči žalobcovi.“ Súd prvej inštancie sa s týmto odôvodnením v celom rozsahu stotožnil. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že nárok na finančné zadosťučinenie môže žalobcovi voči žalovanému vzniknúť až po právoplatnom rozhodnutí súdu o porušení práv alebo povinností žalovaného voči žalobcovi, pričom taktiež uviedol, že podľa ust. § 226 CSP, právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k určaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Túto námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Ako vyplýva z ust. § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa len majetkové práva, právo na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky rozhodne nemožno považovať za právo majetkové. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná zo zákona (§ 53 ods. 4 OZ v znení účinnom od 1. 4. 2004) a teda spotrebiteľ nemusí uplatňovať toto právo na súde, pretože súd je povinný o nej rozhodnúť ex officio. Tak, ako nepodlieha premlčaniu určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu, tak nepodlieha premlčaniu ani určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Premlčaniu podlieha len nárok na primerané finančné zadosťučinenie, žalovaný však pri tomto nároku námietku premlčania nevzniesol. O trovách konania v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa bola v konaní o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky úspešná v celom rozsahu, a preto súd priznal žalobkyni náhradu trov konania v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v rozsahu 100%. O výške trov konania bude po právoplatnosti rozhodnutia rozhodnuté samostatným uznesením.

5. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na ust. 255 ods. 1 CSP, pričom podľa názoru súdu prvej inštancie žalobkyňa bola v konaní o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky úspešná v celom rozsahu, a preto súd priznal žalobkyni náhradu trov konania v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v rozsahu 100 %. Zároveň uviedol, že žalovaný bol v konaní v časti primeraného finančného zadosťučinenia úspešný v celom rozsahu, a preto súd priznal žalovanému náhradu trov konania v časti primeraného finančného zadosťučinenia v rozsahu 100 %.

6. Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote podala včas odvolanie žalobkyňa, a to voči výroku II. a závislým výrokom III. a IV. o náhrade trov konania. Podľa názoru žalobkyne, z konštatovania súdu prvej inštancie nijako nevyplýva záver, žeby žaloba o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nemohla byť podaná súčasne s akoukoľvek žalobou na ochranu spotrebiteľa a čo sa týka súdnej veci, aby žaloba o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nemohla byť podaná spolu so žalobou o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Súd prvej inštancie svoj mylný názor odvodzuje z inštitútu premlčania primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré ale vytrháva z kontextu. Zároveň poukázala na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/704/2015, kde bol potvrdený rozsudok prvej inštancie, ktorým bolo vyhovené žalobe, ktorou bol uplatnený nárok na náhradu škody a súčasne tou istou žalobou aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Podľa názoru žalobkyne je rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne mylné, pričom poukázala okrem iného aj na publikáciu prof. Štefčeka a kolektívu k Občianskemu zákonníku z edície C.H.Beck rok 2015, a to komentár k § 1 až 450, kde sa uvádza „Práve z uvedenej osobitosti vyplývajú aj zásadné procedurálne aspekty uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie a ako dodatočného nároku. Procesne tak bude môcť poškodený spotrebiteľ uplatniť nárok na primerané finančné zadosťučinenie buď samostatným návrhom po právoplatnom skončení súdneho konania, čo platí aj pre nárok na náhradu škody alebo možno uvažovať aj o tom, že by si zmluvná strana uvedené nároky majetkovej povahy uplatnila spolu v žalobe na ochranu práv spotrebiteľa smerujúcej voči porušiteľovi, resp. dodávateľovi ako takému. Spotrebiteľovi nemožno brániť ani v tom, aby si nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatnil aj samostatným žalobným návrhom, pričom už iba upozorňujeme na aspekt plynutia premlčacej doby, ktorá v prípade nároku na primerané finančné zadosťučinenie začína plynúť od okamihu, kedy sa tento mohol prvýkrát uplatniť, a teda od okamihu, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie súdu potvrdzujúce porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. V súvislosti s nárokom na primerané finančné zadosťučinenie prichádza judikovanie neprijateľnej zmluvnej podmienky vo výroku rozhodnutia súdu do úvahy výhradne v prípade, ak už k určenie jej neprijateľnosti nedošlo v skoršom konaní (pokiaľ spotrebiteľ nepožaduje primerané finančné zadosťučinenie v jednom konaní), ktorého predmetom bolo plnenie, určenie neprijateľnosti

zmluvnej podmienky alebo nárok na náhradu škody“. Aj z tejto citácie podľa názoru žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že je vecou voľby spotrebiteľa či porušenie spotrebiteľského práva a naň nadväzujúce primerané finančné zadosťučinenie uplatní v jednej žalobe alebo žalobami samostatnými. Zároveň dala žalobkyňa do pozornosti viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, pričom špeciálne poukázala na rozhodnutie vedené pod sp. zn. 12Co/43/2019 zo 17.10.2019, ktorým bol zrušený rozsudok Okresného súdu v Prešove sp. zn. 20Csp/169/2018 zo 7.1.2019, ktorým bola určená neprijateľnosť zmluvnej podmienky a rovnako ako v tejto súdnej veci bola zamietnutá žaloba o primerané finančné zadosťučinenie ako predčasne podaná z obdobnými úvahami súdu prvej inštancie, ktoré robia z inštitútu premlčania primeraného finančného zadosťučinenia závery o predčasnosti žaloby o primerané finančné zadosťučinenie.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v ust. § 470 ods. 1, 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie žalobkyne preskúmal rozsudok v jeho napadnutých častiach, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutej časti je nutné zrušiť a odvolanie žalobkyne je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov z rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľ má právo žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z., alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva, alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu.

11. Z citovaného zákonného ustanovenia však nevyplýva skutočnosť, aby žalobu o primerané finančné zadosťučinenie bolo možné podať spotrebiteľom jedine a výhradne až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa určí porušenie práv, resp. povinností dodávateľa voči spotrebiteľovi. Možno konštatovať, že je na výbere samotného spotrebiteľa, či zvolí postup uplatnenia nároku na ochranu spotrebiteľských práv a nároku na primerané finančné zadosťučinenie jednou žalobou alebo samostatnými žalobami. Ust. § 298 ods. 2 Civilného sporového poriadku je ustanovením prijatým po účinnosti ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Odvolací súd uzatvára, že toto ustanovenie treba použiť ako výkladové pravidlo vo vzťahu k skôr prijatému ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. tak, že deklarácia porušenia práva spotrebiteľa alebo povinností dodávateľa v spotrebiteľskom vzťahu síce pre úspešné uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia vykonaná byť musí, avšak nie právoplatne. Teda rozsudok o porušení práv spotrebiteľa je síce podmienkou pre rozhodovanie o primeranom finančnom zadosťučinení, ale súd o ňom môže rozhodnúť spolu s rozhodnutím o tomto porušení.

12. Z uvedeného vyplýva, že s tvrdením žalobkyne v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie v časti namietaného neúplne zisteného skutkového stavu a s tým súvisiaceho nesprávneho právneho posúdenia veci možno súhlasiť, v dôsledku čoho sa súd prvej inštancie následne vôbec nezaoberal priznaním primeraného finančného zadosťučinenia.

13. Odvolaciemu súdu teda nezostávalo iné, ako postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku č. II. o zamietnutí žaloby, ako aj v súvisiacich výrokoch III. a IV. o trovách konania a postupom podľa ust. § 391 CSP v rozsahu zrušenia vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Úlohou súdu prvej inštancie bude odstrániť odvolacím súdom všetky vytýkané nedostatky, pri svojom novom rozhodnutí zohľadniť všetky aspekty načrtnuté odvolacím súdom, následne znovu vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v ust. § 220 ods. 2 CSP aj riadne a náležite odôvodniť.

15. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie zároveň rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania v súlade s ust. § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).